

Vissa elmarknadsfrågor

Sammanfattning

I detta betänkande behandlar utskottet 27 motionsyrkanden som på olika sätt rör elmarknaden. Samtliga yrkanden avstyrks av utskottet.

Motionerna i det inledande avsnittet om elmarknadspolitikens inriktning behandlar bl.a. utbyggnaden av överföringskapaciteten, förutsättningarna för nätanslutning av förnybar elproduktion och konkurrensen på elmarknaden. I detta sammanhang redogör utskottet för sin uppfattning beträffande politikens inriktning. Utskottets ställningstagande har i denna del föranlett en reservation (s, v, mp). Det därpå följande avsnittet om vissa övriga elmarknadsfrågor inbegriper yrkanden som rör bl.a. leveranssäkerhet, skydd mot avstängning av el och förenklingar för småskaliga elproducenter. I det avslutande avsnittet återfinns ett antal motioner som tar upp samma eller i huvudsak samma frågor som riksdagen har behandlat tidigare under mandatperioden, varför dessa behandlas förenklat.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Utskottets överväganden	5
Elmarknadspolitikens inriktning	5
Inledning	5
Motionerna	6
Vissa kompletterande uppgifter	7
Utskottets ställningstagande	11
Vissa övriga elmarknadsfrågor	14
Motionerna	14
Vissa kompletterande uppgifter	16
Utskottets ställningstagande	22
Elmarknadsfrågor – förenklad beredning	24
Utskottets ställningstagande	24
Reservation	25
Elmarknadspolitikens inriktning, punkt 1 (s, v, mp)	25
Särskilda yttranden	28
1. Vissa övriga elmarknadsfrågor, punkt 2 (s, v, mp)	28
2. Elmarknadsfrågor – förenklad beredning, punkt 3 (s)	29
3. Elmarknadsfrågor – förenklad beredning, punkt 3 (v)	29
4. Elmarknadsfrågor – förenklad beredning, punkt 3 (mp)	29
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	30
Motioner väckta med anledning av proposition 2008/09:163	30
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2008	30
<i>Bilaga 2</i>	
Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet i förslagspunkt 3	33

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. **Elmarknadspolitikens inriktning**

Riksdagen avslår motionerna 2008/09:N15 yrkandena 10, 20–22 och 31, 2008/09:N390 och 2008/09:N430 yrkandena 9–12.

Reservation (s, v, mp)

2. **Vissa övriga elmarknadsfrågor**

Riksdagen avslår motionerna 2008/09:Fö289 yrkande 29, 2008/09:N216, 2008/09:N219, 2008/09:N220, 2008/09:N241, 2008/09:N258, 2008/09:N259, 2008/09:N277, 2008/09:N292 och 2008/09:N427 yrkandena 1 och 2.

3. **Elmarknadsfrågor – förenklad beredning**

Riksdagen avslår de motionsyrkanden som finns upptagna under denna punkt i utskottets förteckning över avstyrkta motionsyrkanden.

Stockholm den 26 maj 2009

På näringsutskottets vägnar

Karin Pilsäter

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Karin Pilsäter (fp), Tomas Eneroth (s), Björn Hamilton (m), Hans Rothenberg (m), Carina Adolfsson Elgestam (s), Jan Andersson (c), Alf Eriksson (s), Krister Örnfjäder (s), Marie Weibull Kornias (m), Karin Åström (s), Mikael Oscarsson (kd), Staffan Anger (m), Kent Persson (v), Liselott Hagberg (fp), Per Bolund (mp), Cecilie Tenfjord-Toftby (m) och Renée Jeryd (s).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlas

dels 2 motioner rörande elmarknaden som väckts med anledning regeringens proposition 2008/09:163 En sammanhållen klimat- och energipolitik – Energi,

dels 17 motioner rörande olika elmarknadsfrågor från den allmänna motionstiden 2008.

Proposition 2008/09:163, tillsammans med övriga motionsyrkanden som väckts med anledning av denna, behandlas i utskottets betänkande om riktlinjer för energipolitiken (bet. 2008/09:NU25).

Utskottets överväganden

Elmarknadspolitikens inriktning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden som rör elmarknadspolitikens inriktning. Utskottet redogör i detta sammanhang för sin syn på politikens inriktning och yrkandena avstyrks bl.a. med hänvisning till det arbete som bedrivs.

Jämför reservation (s, v, mp).

Inledning

Hösten 1995 beslutade riksdagen om en ny ellagstiftning (prop. 1994/95:222, bet. 1995/96:NU1), vilken trädde i kraft den 1 januari 1996. De nya reglerna innebar att konkurrens infördes i elhandel och elproduktion, medan nätverksamheten även fortsättningsvis skulle regleras och övervakas som ett naturligt monopol. I november 1999 avskaffades kravet på timvis mätning för de flesta elanvändare och ersattes med schablonberäkning (prop. 1998/99:137, bet. 1999/2000:NU4). Samtidigt upphävdes systemet med leverantörskoncession, och samtliga elanvändare gavs därmed möjlighet att fritt välja elleverantör. Riksdagen har även därefter tagit olika beslut som rör elmarknadens funktion. I det följande nämns några av dessa beslut.

För att främja förnybar elproduktion beslutade riksdagen våren 2003 om att införa ett system med elcertifikat (prop. 2002/03:40, bet. 2002/03:NU6). Lagen (2003:113) om elcertifikat trädde i kraft den 1 maj 2003.

Hösten 2004 beslutade riksdagen om införandet av en lag (2004:875) om särskild förvaltning av vissa elektriska anläggningar (prop. 2003/04:135, bet. 2004/05:NU5). Bestämmelserna innebar att en anläggning kan ställas under särskild förvaltning om en nätkoncessionshavare i väsentlig mån inte fullgör sina skyldigheter enligt ellagstiftningen.

I propositionen om genomförande av EG:s direktiv om gemensamma regler för de inre marknaderna för el och naturgas, m.m. (prop. 2004/05:62, bet. 2004/05:NU14), vilken riksdagen behandlade våren 2005, framlades förslag som syftade till att genomföra EG:s reviderade elmarknadsdirektiv (2003/54/EG) i svensk lagstiftning. Förslagen rörde bl.a. frågor som angivande av elens ursprung, åtskillnad mellan nätverksamhet och konkurrensutsatt verksamhet, upprättande av övervakningsplaner och tariffer.

Från den 1 januari 2006 gäller, efter riksdagens beslut, en skyldighet för nätföretag att betala ersättning till elanvändare vid oplanerade avbrott som varar i minst tolv timmar (prop. 2005/06:27, bet. 2005/06:NU6). Riksdagen

gen beslutade även införa ett lagstadgat s.k. funktionskrav den 1 januari 2011 med innebörd att oplanerade elavbrott i elöverföringen inte får överstiga tjugofyra timmar.

Den 1 januari 2007 trädde nya regler i kraft (prop. 2005/06:158, bet. 2005/06:NU18) i syfte att öka förtroendet för elmarknadens funktioner, bl.a. genom att förenkla byte av elleverantör och ge bättre information till kunderna.

Under våren 2009 har regeringen till riksdagen överlämnat propositioner om införandet av förhandsprövning av nättariffer (prop. 2008/09:141, bet. 2008/09:NU21) och om vissa ändringar av balansansvaret på el- och naturgasmarknaderna (prop. 2008/09:168, bet. 2008/09:NU23). Därtill har regeringen i propositionen om en sammanhållen klimat- och energipolitik (prop. 2008/09:163) redovisat sin bedömning beträffande elmarknaden.

Motionerna

I flerpartimotion 2008/09:N15 (s, v, mp), som väckts med anledning av proposition 2008/09:163 En sammanhållen klimat- och energipolitik – Energi, förordas ett antal riksdagsuttalanden rörande elmarknadens funktion. Enligt motionärerna bör Sverige i första hand fokusera på investeringar som får den nordiska elmarknaden, inklusive de baltiska länderna, att fungera bättre. På sikt är en gemensam europeisk elmarknad eftersträvansvärd. En pådriven integrering mellan den nordiska och de europeiska elmarknaderna bör dock undvikas. En gemensam elmarknad förutsätter väl fungerande marknader i andra länder, där varje enskilt land tar ansvar för att investera i förnybar elproduktion och energieffektivisering. Den kräver även insatser för en fungerande konkurrens och fungerande regionala marknader. Beträffande överföringskapaciteten framhålls att den bör byggas ut mellan de norra och södra delarna av landet för att möjliggöra en fortsatt utbyggnad av förnybar elenergi. Därtill, anføres det i motionen, behöver konkurrensen på elmarknaden förbättras. Motionärerna framhåller bl.a. åtgärder som att begränsa samägandet av kärnkraftverk, åtgärda konkurrensproblemen inom vattenkraften, se över förutsättningarna för att utveckla råkraftsmarknaden, skärpa övervakningen av elmarknaden och begränsa elbolagens möjligheter att teckna dyra tillsvidareavtal. Slutligen menar motionärerna att reglerna för anslutning av förnybar el bör utvärderas och förordar även ett tillkännagivande om detta.

Regeringen bör, enligt vad som anføres i motion 2008/09:N430 (s), återkomma till riksdagen med förslag om hur elöverföringskapaciteten kan stärkas. En förstärkt överföringskapacitet behövs bl.a. för att möjliggöra vindkraftsutbyggnaden. Vidare bör riksdagen enligt motionärerna tydliggöra att ytterligare utbyggnad av överföringskapaciteten ska koncentreras till den nordiska elmarknaden. Sammankoppling med övriga europeiska marknader förutsätter ett elöverskott genom betydande satsningar på förnybar energi samt ytterligare sammankopplingar mellan marknaderna på

kontinenten. I motionen förordas även olika åtgärder för att förbättra konkurrensen på elmarknaden. Motionärerna vill bl.a. begränsa samägandet av kärnkraften, effektivisera tillståndsprocessen för nya produktionsanläggningar, effektivisera elbörsen genom en uppdelning i två marknader och stärka tillsynen och övervakningen av elmarknaden genom bättre samverkan såväl med ansvariga myndigheter som med aktörer i andra länder. Därtill förespråkar motionärerna inrättandet av en elkundsombudsman som ska kunna ge kunderna råd och företräda dem vid tvister.

En utvärdering av konsekvenserna av elmarknadens omreglering efterfrågas i motion 2008/09:N390 (s). Omregleringen har enligt motionärerna lett till att elpriset stigit samtidigt som elbolagens vinster ökat, varför det bör klarläggas vad som kan göras för att motverka de negativa effekterna för elkunderna.

Vissa kompletterande uppgifter

2009 års energipolitiska proposition

I den till riksdagen under våren 2009 överlämnade energipolitiska propositionen om en sammanhållen klimat- och energipolitik (prop. 2008/09:163) redogör regeringen för sin bedömning rörande elmarknaden samt redovisar bl.a. sin inställning till den fortsatta utvecklingen av den svenska och nordiska elmarknaden och behovet av investeringar i överföringskapacitet. I detta sammanhang framhåller regeringen bl.a. att målet för elmarknadspolitiken är att åstadkomma en effektiv elmarknad med väl fungerande konkurrens som ger en säker tillgång på el till internationellt konkurrenskraftiga priser. Målet innebär en strävan mot en väl fungerande marknad med effektivt utnyttjande av resurser och effektiv prisbildning. En nordisk elmarknad är enligt regeringen nödvändig för ett effektivt utnyttjande av gemensamma produktionsresurser i Norden. Vidare ska flaskhalsar i det nordiska elnätet och mellan Norden och kontinenten byggas bort. Därtill redovisar regeringen sin bedömning när det gäller nätanslutning av förnybar el.

Utskottet tar ställning till förslagen i den energipolitiska propositionen i betänkandet om riktlinjer för energipolitiken (bet. 2008/09:NU25).

Om genomförandet av EU:s inre marknad för el

Det första elmarknadsdirektivet (96/92/EG) genomfördes i svensk rätt genom propositionen om genomförande av Europaparlamentets och rådets direktiv om gemensamma regler för den inre marknaden för el, m.m. (prop. 1997/98:159, bet. 1998/99:NU4). De ändringar som då genomfördes, vilka trädde i kraft den 1 januari 1999, innebar bl.a. att det infördes bestämmelser om skyldighet för nätkoncessionshavare att offentliggöra sin nättariff.

Det reviderade elmarknadsdirektivet (2003/54/EG) i det andra marknads-paketet för energi genomfördes i svensk rätt genom propositionen om genomförande av EG:s direktiv om gemensamma regler för de inre marknaderna för el och naturgas, m.m. (prop. 2004/05:62, bet. 2004/05:NU14). Ändringarna, som trädde i kraft den 1 juli 2005, rörde bl.a. frågor som angivande av elens ursprung, åtskillnad mellan nätverksamhet och konkurrensutsatt verksamhet, upprättande av övervakningsplaner och tariffer.

I september 2007 presenterade EU-kommissionen sina förslag till nytt regelverk för de europeiska energimarknaderna. Det tredje inre marknads-paketet består av fem rättsakter: ändring av gällande el- respektive gasmarknadsdirektiv, ändring av gällande el- respektive gasmarknadsförordning samt en förordning om etablerande av en ny myndighet för samarbete mellan nationella tillsynsmyndigheter. I de fem rättsakterna föreslås olika åtgärder för att stärka konkurrensen på el- och naturgasmarknaderna. Bland annat föreslås skärpta regler för effektiv åtskillnad mellan överföringsverksamhet respektive handel och elproduktion. De nationella tillsynsmyndigheterna föreslås få ett stärkt oberoende och mer harmoniserade befogenheter. Därtill ska en europeisk byrå för samarbete mellan energitillsynsmyndigheterna inrättas. Ytterligare åtgärder som föreslås för att förbättra marknadens funktion är t.ex. inrättande av ett organ för europeiskt samarbete mellan systemoperatörer och förslag om ökad öppenhet. Vidare innefattar paketet åtgärder för främjande av infrastruktur och förbättrat tillträde till gränsförbindelser. En slutlig överenskommelse om paketet väntas under våren 2009.

Den 16 april 2009 beslutade regeringen om kommittédirektiv för genomförandet av det tredje inre marknads paketet för el och naturgas m.m. (dir. 2009:21). Enligt direktivet ska en särskild utredare (Håkan Nyberg) bl.a. följa det pågående arbetet inom EU med att utforma gemensamma regler för den inre marknaden för el och naturgas och lämna förslag till lagstiftning och regelverk i övrigt som krävs för att genomföra Europeiska gemenskapens reviderade el- och gasmarknadsdirektiv. Han ska vidare föreslå anpassningar i lagstiftning och regelverk i övrigt till Europaparlamentets och rådets förordning om villkor för tillträde till nätet för gränsöverskridande handel med el, förordning om villkor för tillträde till naturgasöverföringsnäten samt till föreslagen förordning om inrättande av en byrå för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter. Uppdraget ska redovisas senast den 1 mars 2010.

Vidare kan nämnas att EU-kommissionen i juni 2008 väckte talan mot Sverige vid EG-domstolen (mål C-274/08). Kommissionen har yrkat att domstolen ska fastställa att Sverige har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt direktiv 2003/54/EG genom att inte anta lämpliga åtgärder för att säkerställa kraven på funktionell åtskillnad mellan distributions- och produktionsintressen i ett vertikalt integrerat företag enligt artiklarna 15.2 b och c i nämnda direktiv samt genom att inte i enlighet med artikel 23.2 a ålägga tillsynsmyndigheten ansvar för att på förhand godkänna åtminstone

de metoder som används för att beräkna eller fastställa villkoren för tillträde till nationella nät, inklusive överförings- och distributionstariffer. Sverige har bestridit kommissionens talan rörande det sistnämnda yrkandet, men inte det förstnämnda.

När det gäller genomförandet av sistnämnda artikel 23.2 a i svensk lagstiftning har regeringen i mars 2009 överlämnat en proposition om förhandsprövning av nättariffer (prop. 2008/09:141), vilken riksdagen behandlar under våren (bet. 2008/09:NU21). Beträffande genomförandet av artikel 15 kan nämnas att regeringen den 29 april 2009 beslutade om en lagrådsremiss rörande avgränsning av elnätsverksamhet. I lagrådsremissen föreslås ändringar i ellagen som innebär att ett företag som bedriver nätverksamhet och som ingår i en koncern vars samlade elnät har minst 100 000 elanvändare ska till sin organisation och sitt beslutsfattande vara åtskilt från företag som bedriver produktion av eller handel med el. Ändringen syftar till att genomföra elmarknadsdirektivets krav när det gäller funktionell åtskillnad mellan företag som ingår i koncerner som bedriver nätverksamhet och produktion av eller handel med el.

I detta sammanhang kan även nämnas att EU-kommissionen i april 2009 (MEMO/09/191) har beslutat att inleda ett formellt förfarande mot Affärsverket svenska kraftnät om begränsning av sammanlänkningskapacitet för elexport. Kommissionen hävdar att Svenska kraftnät har brutit mot EG:s bestämmelser om missbruk av en dominerade ställning på marknaden (artikel 82). Kommissionen misstänker att Svenska kraftnät missbrukar sitt monopol på överföring av el i Sverige genom att begränsa kapaciteten för elexport via de svenska sammanlänkningarna till angränsande länder. Detta leder enligt kommissionen till att marknaden inte fungerar som den ska.

Konkurrensverkets förslag till åtgärder

Konkurrensverket har i rapporten Åtgärder för bättre konkurrens – Förslag (2009:4) lämnat olika förslag med bäring på elmarknaden. Myndigheten har bl.a. föreslagit att integrationen av de nordiska och nordeuropeiska elmarknaderna ska fullföljas. För att möjliggöra detta framhålls ett antal åtgärder som behöver vidtas. Vidare framhåller myndigheten att samägandet inom elproduktionen bör brytas upp. I detta inbegrips att samägandet av kärnkraftsföretagen bryts upp och nuvarande reaktorer fördelas mellan de tre stora ägarföretagen. Därtill bör en motsvarande renodling av samägda vattenkraftsanläggningar samt en översyn av samverkan inom vattenregleringsföretagen genomföras för att minimera kontaktytor och informationsutbyten mellan de stora elproducenterna. Konkurrensverket förordar även att monopolen för lokal och regional nätverksamhet separeras från all annan verksamhet, såväl inom som utanför energisektorn. Myndigheten anser att ägarmässig åtskillnad av nätverksamheterna är det mest effektiva sättet att säkerställa ett icke-diskriminerande tillträde på elmarknaden. Om inte en ägarmässig åtskillnad kan uppnås bör en fullständig funktionell åtskillnad genomföras med kompletterande beteendemässiga åtaganden för

de anställda inom nätföretagen, bl.a. när det gäller spridning av kundspecifik information. Därtill anser myndigheten att nuvarande undantag från separationskraven för energikoncerner vars samlade elnät har mindre än 100 000 elanvändare ska upphöra. Myndigheten lämnar även förslag som syftar till att förenkla och effektivisera tillståndsprocesserna inom energisektorn.

Överföringskapacitet och vindkraftsutbyggnaden

Svenska kraftnät fick i regleringsbrev för år 2009 i uppdrag att lämna förslag till utformning av förändrat regelverk om ansvar för elnätsförstärkningar av nationell betydelse och nätanslutning av stora elproduktionsanläggningar i syfte att minska tröskeeffekterna för utbyggnaden av förnybar elproduktion. Uppdraget redovisades till regeringen den 20 april i rapporten om tröskeeffekter och förnybar energi (dnr 1495/2008/AN46). I rapporten lämnas förslag till ett förändrat regelverk som omfattar dels en s.k. förtida delning av nätförstärkningskostnaden, dels att staten genom Svenska kraftnät övertar den ekonomiska risk som det innebär att göra nätförstärkningar med högre kapacitet än det finns anslutande produktion till från början. Den förtida delningen ska enligt förslaget ske genom att nätförstärkningskostnaden fördelas på den kapacitet som nätförstärkningen ger. Tillkommande producenter ska vid anslutning betala sin andel av den totala kostnaden för nätförstärkningar i förhållande till sin nominella installerade effekt.

Vidare kan nämnas att Svenska kraftnät presenterat en vägledning för anslutning av vindkraft till stamnätet (mars 2009) och riktlinjer för vindkraftsanslutningar (mars 2008). En policy för anslutning av ny elproduktion till utlandsförbindelser har även tagits fram av affärsverket.

Samägandet av kärnkraften

Regeringen tillsatte i februari 2008 två förhandlare (generaldirektör Jan Magnusson och departementsrådet Eva Agevik) med uppdrag att undersöka förutsättningarna för och söka sådana lösningar som innebär att riskerna för konkurrensbegränsningar på grund av samägandet i kärnkraftsindustrin minimeras. De skäl som regeringen angav för beslutet var att en väl fungerande elmarknad stärker svensk konkurrenskraft och har stor betydelse för prisutvecklingen på elkraft såväl för företag som för hushåll. Det är därför angeläget att undanröja risker för konkurrensbegränsningar som samägandet i kärnkraftsindustrin skulle kunna ge upphov till. Uppdraget har förlängts till utgången av 2009. Förhandlarna har bl.a. bett Konkurrensverket redovisa sin syn på samägandet inom den svenska kärnkraften. I september 2008 inkom verket med rapporten Bryt upp samägandet inom kärnkraften (dnr 500/2008).

Baltisk överenskommelse rörande elmarknaden

Den 27 april 2009 undertecknade premiärministrarna i Estland, Lettland och Litauen en överenskommelse om att etablera en öppen gemensam elmarknad som ska integreras med den nordiska elmarknaden. Detta ska enligt överenskommelsen ske bl.a. genom att de baltiska staterna ansluter sig till den nordiska elbörsen Nordpool, transmissionsnäten i och mellan de baltiska länderna förstärks, den befintliga förbindelsen mellan Estland och Finland (Estlink 1) öppnas för elhandel, en ytterligare förbindelse mellan Estland och Finland (Estlink 2) byggs samt en förbindelse mellan Litauen och Sverige (Swelit) byggs.

Effektivisering av tillståndprocessen

Propositionen om prövning av vindkraft (prop. 2008/09:146), vilken regeringen överlämnade till riksdagen i mars 2009, innehåller förslag till ändringar som syftar till att underlätta utbyggnaden av vindkraft samtidigt som kraven på en rättssäker och omsorgsfull prövning inte minskar. Ändringarna innebär i huvudsak att den nuvarande dubbelprövningen vid tillståndsgivning enligt plan- och bygglagen (1987:10) och miljöbalken samt enligt ellagen (1997:857) och miljöbalken tas bort. Regeringen föreslår även ändringar i fråga om förbudet att uppföra vindkraftverk inom den obrutna kusten. Förslagen har i sak tillstyrkts av miljö- och jordbruksutskottet (bet. 2008/09:MJU27), och riksdagen har nyligen beslutat i enlighet med utskottets förslag.

Interpellation om nivån på svenska elpriser

Näringsminister Maud Olofsson besvarade den 27 april 2009 en interpellation (ip. 2008/09:397) av Alf Eriksson (s) rörande konsekvenserna för den svenska industrins konkurrenskraft av en höjning av svenska elpriser till europeisk nivå. I interpellationsdebatten framhöll näringsministern bl.a. den svenska energi- och klimatöverenskommelsen och menade att denna ger mycket goda förutsättningar för en trygg energiförsörjning för industrin samtidigt som klimatet värnas.

Utskottets ställningstagande

I mars 2009 överlämnade regeringen en energipolitisk proposition (prop. 2008/09:163) till riksdagen. I denna lämnas ett antal förslag i syfte att skapa en hållbar energipolitik för miljö, konkurrenskraft och trygghet. Förslagen i propositionen bygger i sin tur på den energipolitiska överenskommelse som träffades i februari 2009 mellan företrädare för Moderata samlingspartiet, Centerpartiet, Folkpartiet och Kristdemokraterna. Utskottet behandlar de av regeringen framlagda förslagen i nyssnämnda proposition i ett särskilt betänkande om riktlinjer för energipolitiken (bet. 2008/09: NU25).

I detta sammanhang avgränsar utskottet sig till att ge sin syn på elmarknadspolitikens inriktning med anledning av tidigare redovisade motioner.

Enligt utskottets uppfattning bör elmarknadspolitik inriktas på att åstadkomma en effektiv elmarknad med väl fungerande konkurrens som ger en säker tillgång på el till internationellt konkurrenskraftiga priser. I detta inbegrips att verka för att de marknadshinder som finns i största möjliga mån undanröjs. En viktig del i arbetet med att skapa goda marknadsförutsättningar är även arbetet med att utveckla den nordiska gemensamma elmarknaden, stärka överföringskapaciteten mellan länderna och främja en fortsatt integrering med övriga elmarknader inom såväl Norden som EU.

I motionerna 2008/09:N15 (s, v, mp) och 2008/09:N430 (s) har framlagts olika förslag i syfte att förbättra konkurrensen på elmarknaden. Sedan avregleringen 1996, då produktion av och handel med el konkurrensutsattes, har regelverket för elmarknaden successivt utvecklats. Det är, anser utskottet, angeläget att regelverket kontinuerligt granskas och vidareutvecklas för att skapa en effektivare marknad. Utskottet kan konstatera att regeringen vidtagit en rad olika åtgärder för att förbättra förutsättningarna för en effektiv konkurrens på elmarknaden. Bland annat tillsatte regeringen mot denna bakgrund 2008 förhandlare med uppdrag att se över samägandet av kärnkraftsreaktorer i Sverige i syfte att försöka finna lösningar för att helt eller delvis lösa upp detta. Vidare har regeringen under våren 2009 framlagt förslag som syftar till att underlätta utbyggnaden av vindkraften. Utskottet ser därför inget skäl för riksdagen att tillmötesgå motionärernas krav om ett tillkännagivande. I detta sammanhang vill utskottet också tillägga att en viktig del av arbetet med att skapa en väl fungerande elmarknad är att stärka konsumenternas ställning på elmarknaden och kunskap om densamma. Därtill vill utskottet betona vikten av en effektiv tillsyn när det gäller den icke konkurrensutsatta delen av elmarknaden, dvs. nätverksamheten, och den viktiga roll som Energimarknadsinspektionen där har att tillse att gällande regelverk efterlevs.

I denna kontext önskar utskottet även framhålla sin uppfattning att det är väsentligt att upprätthålla ett tydligt, stabilt och långsiktigt regelverk för bl.a. investeringar, produktion och distribution av el för att få en väl fungerande elmarknad. Av detta skäl är det beklagligt att det inte var möjligt att träffa en bredare överenskommelse att lägga till grund för den energipolitiska proposition som sedermera överlämnats till riksdagen.

Rörande utbyggnaden av överföringskapaciteten i elnätet, vilken även tas upp i nyssnämnda motioner, har utskottet följande inställning. Grunden för en väl fungerande svensk och nordisk elmarknad med hög försörjningstrygghet utgörs av elnätens överföringsförmåga. För att minska förekomsten av flaskhalsar i det nordiska elnätet samt mellan Norden och kontinenten är det nödvändigt att ytterligare öka överföringsförmågan i det nordiska kraftsystemet. Vidare kommer den planerade utbyggnaden av vindkraften i Sverige att kräva mer kapacitet och flexibilitet i elnäten. Arbetet med nätförstärkningar pågår, och det är enligt utskottets uppfattning ange-

läget att detta arbete även fortsättningsvis ges hög prioritet. Samtidigt måste utbyggnaden av överföringssystemet ställas i relation till vad som är samhällsekonomiskt försvarbart. Det är varken möjligt eller begärligt att investera för obegränsad överföringskapacitet i hela elnätet, vare sig inom Norden eller i Europa. Således avviker utskottets uppfattning inte nämnvärt från motionärernas på denna punkt, förutom när det gäller behovet av att tydliggöra denna inriktning för regeringen. Enligt utskottets mening ligger detta nämligen väl i linje med den politik som förs. Utskottet delar däremot inte det protektionistiska betraktelsesättet som framförs i tidigare nämnda motioner rörande den fortsatta integreringen med Europa. Enligt utskottets uppfattning är en gemensam europeisk elmarknad till gagn för Sverige, svenska företag och de svenska konsumenterna. En väl fungerande svensk, nordisk och europeisk marknad med fritt tillträde till näten och ökade incitament för nätförstärkningar bidrar till att EU kan nå de gemensamma mål som ställts upp inom klimat- och energiområdet. Utskottet anser att det är angeläget att Sverige även fortsättningsvis arbetar för ett allt närmare samarbete kring nätinvesteringar i Nordeuropa. I samklang med denna åsikt välkomnar utskottet den överenskommelse som nyligen träffats mellan premiärministrarna i Estland, Lettland och Litauen rörande elmarknaden.

När det gäller kravet i motion 2008/09:N15 (s, v, mp) om att reglerna för nätanslutning av förnybar elproduktion bör utvärderas, vill utskottet erinra om det omfattande arbete som pågår på området. Bland annat har Nätanslutningsutredningen lämnat ett antal förslag i syfte att underlätta för anslutning av förnybar el, och Svenska kraftnät har haft i uppdrag att ta fram ett nytt regelverk när det gällde finansieringen av nätförstärkning. Vidare har regeringen för avsikt att senare under 2009 framlägga förslag till riksdagen som innebär förenklingar för nätanslutning för småskalig förnybar elproduktion. Regeringen har i den energipolitiska propositionen även framhållit vikten av att den inhemska produktionen av förnybar el kan öka i enlighet med de mål som ställs upp och i detta sammanhang också understrukit behovet av att fortsätta arbetet med att genomföra förenklingar för nätanslutning av anläggningar för förnybar elproduktion. Mot denna bakgrund ser utskottet inget motiv för riksdagen att tillmötesgå motionärernas önskemål om ett riksdagsuttalande.

Beträffande förslaget i motion 2008/09:N430 (s) om att inrätta en elkundsombudsman vill utskottet påminna om att Energimyndigheten ansvarar för konsumentinformation i energifrågor och att även Konsumentverket har sådan service. På webbplatsen Elpriskollen, som Energimarknadsinspektionen ansvarar för, kan elkunder jämföra elpriser och andra avtalsvillkor. Därtill återfinns i kommunerna energirådgivare som kostnadsfritt svarar på frågor om energi. Kostnadsfri information lämnas även av den självständiga funktionen Konsumenternas elrådgivningsbyrå. Vidare bör erinras om att ombudsmannafunktionen ligger hos Konsumentombudsmannen. Vad inrättandet av en elkundsombudsman skulle kunna tillföra och vilken roll

denne skulle ha i relation till de här uppräknade aktörerna tydliggörs tyvärr inte heller av motionärerna. Enligt utskottets uppfattning skulle inrättandet av ytterligare en funktion knappast underlätta för konsumenterna att orientera sig i dessa frågor. Motionsyrkandet bör därför avslås av riksdagen.

Utskottet ser, mot bakgrund av vad som sagts i det föregående om behovet av att kontinuerligt granska regelverket, heller ingen anledning för riksdagen att anmoda regeringen att genomföra en utvärdering av elmarknaden i enlighet med vad som förordas i motion 2008/09:N390 (s). Även detta yrkande avstyrks således.

Sammanfattningsvis innebär det ovan sagda att utskottet står bakom regeringens bedömning rörande elmarknadspolitiken utformning såsom den redovisas i den energipolitiska propositionen. Vidare betyder det att utskottet anser att de här aktuella motionsyrkandena inte bör föranleda någon åtgärd. De bör således avslås av riksdagen.

Med hänvisning till det anförda avstyrks samtliga i detta avsnitt aktuella motionsyrkanden.

Vissa övriga elmarknadsfrågor

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden rörande olika elmarknadsfrågor med hänvisning till bl.a. nu gällande bestämmelser och det arbete som pågår inom olika områden.

Jämför särskilt yttrande 1 (s, v, mp).

Motionerna

I det följande redogörs för tio motioner från den allmänna motionstiden 2008 där elmarknadens funktion på olika sätt berörs.

I motion 2008/09:N277 (s) framhålls behovet av åtgärder som underlättar för dem som själva vill producera sin energi och eventuellt sälja överskottet till andra. Regeringen bör, anser motionären, uppmanas att återkomma med förslag om förenklingar rörande nettomätning och nettodebitering samt om undantag från timvis mätning för små elproducenter.

Enligt vad som anförs i motion 2008/09:N216 (m) bör ellagen kompletteras så att det blir krav på samråd vid ärenden rörande samredovisning av elnätsavgifter. Motionären anser att myndighetsbeslut som kan innebära stora ekonomiska konsekvenser borde, i likhet med frågor som t.ex. tekniska förändringar, föregås av inhämtande av synpunkter från berörd kommun.

I motion 2008/09:N219 (m) påpekas att det med dagens regelverk är omöjligt för två eller flera grannar att bygga en gemensam elproduktionsanläggning, t.ex. ett vindkraftverk, och dela på elproduktionen via elnätet. Motionären förordar en ändring i ellagen som möjliggör för grannar på

samma lågspänningsnät att dela på en gemensam elproduktionsanläggning via elnätet. Lagen bör ändras så att koncessionshavaren av elnätet åläggs att inom samma lågspänningsnät dela upp elproduktionen hos en abonnent upp till 63 ampere på ett antal andra abonnenter kostnadsfritt enligt delägaravtal i elproduktionsanläggningen, anförs det.

Enligt vad som sägs i motion 2008/09:N220 (m) bör regelverket för inkoppling av alternativ elproduktion på elnätet förvaltas av en oberoende part, t.ex. Energimyndigheten, och inte som i dag av elnätsägarna själva genom branschorganisationen Svensk Energi. Vidare bör den ansvariga myndigheten ges i uppdrag att snarast införa samma normer och regler som gäller i övriga EU.

För att gynna den lokala, småskaliga energiproduktionen bör regelverket ses över, sägs det i motion 2008/09:N241 (m). Motionären anser att privatpersoner och företag ska kunna utnyttja den egenproducerade elen direkt, utan skattebelastning, alternativt att den elen som de levererar ut på nätet räknas av mot den el som de förbrukat.

I motion 2008/09:N258 (m) förordas en översyn av eldistributionen mellan bolag så att inte de större bolagen slår ut de mindre bolagens möjlighet att leverera och distribuera sin el genom oskäligt höga avgifter och försvårande villkor vid avlämningspunkterna.

Enligt vad som anförs i motion 2008/09:N259 (m) bör möjligheten att byta ut luftledningar mot markkabel för att öka tillgången på åkermark och skogsmark och minska riskerna vid naturkatastrofer utredas. Motionären anser att Sverige dels bör satsa på att successivt byta ut luftledningar mot markkabel, dels bör vara restriktivt med att ge tillstånd till nya luftledningar.

Det bör, enligt vad som förespråkas i motion 2008/09:N292 (kd), möjliggöras för enskilda fastighetsägare att sälja sin överskottsdel till elnätet.

Behovet av skydd mot avstängning av elleveranser för elanvändare som bedriver samhällsviktig verksamhet lyfts fram i motion 2008/09:N427 (v). Motionärerna anser att regeringen bör uppmanas att återkomma till riksdagen med förslag på hur icke-koncessionspliktiga nät i lag ska skyddas mot avstängning. Vidare bör regeringen tydliggöra vad som innefattas i begreppet samhällsviktig verksamhet. Enligt motionärerna är det rimligt att gatubelysning i tätort kan hänföras dit.

I motion 2008/09:Fö289 (mp) förordas ett riksdagsuttalande om att Energimarknadsinspektionen bör få ett förtydligt ansvar för att säkerställa att regionala och lokala nät är robusta för att tåla klimatförändringar och extrema väderhändelser.

Vissa kompletterande uppgifter

Leveranssäkerhet m.m.

I Klimat- och sårbarhetsutredningens slutbetänkande, Sverige inför klimatförändringarna (SOU 2007:60), föreslogs bl.a. att Energimyndigheten skulle få i uppdrag att, efter samråd med Svenska kraftnät, analysera energisektorns sårbarhet för framtida extrema väderhändelser som stormar, översvämningar, ras och skred och föreslå åtgärder. Vidare föreslogs att Energimarknadsinspektionen skulle få ett förtydligt ansvar för att säkerställa att regionala och lokala elnät är robusta mot klimatförändringar och extrema väderhändelser. Det förstnämnda uppdraget skrevs in i Energimyndighetens regleringsbrev för 2008. Uppdraget innebar att myndigheten, efter samråd med Svenska kraftnät, skulle analysera energisektorns sårbarhet för framtida extrema väderhändelser som stormar, översvämningar, ras och skred och föreslå åtgärder att vidta på statlig, kommunal respektive privat nivå. Särskilt bör störningar för tredje man beaktas. I november 2008 presenterades delrapporten Energisystemets sårbarhet inför effekterna av ett förändrat klimat (ER 2008:20). Delrapporten syftar till att översiktligt redovisa hur energisystemet påverkas av ett framtida förändrat klimat. Den innehåller också en plan för det fortsatta analysarbetet. Energimyndigheten har även enligt regleringsbrev för 2009 fått ett motsvarande uppdrag. Uppdraget ska avrapporteras till Regeringskansliet senast den 30 november 2009.

I 2009 års klimatpolitiska proposition (prop. 2008/09:162), vilken överlämnades till riksdagen i mars 2009 och bereds av miljö- och jordbruksutskottet (bet. 2008/09:MJU28), gör regeringen bedömningen (s. 161) att arbetet med anpassning till ett förändrat klimat i Sverige behöver stärkas och samordnas både på central och på regional nivå. Arbetet måste, anför det, genomsyra hela samhället och integreras i sektorsansvaret. Vidare påpekar regeringen att Energimarknadsinspektionen inom ramen för sitt uppdrag redan har ansvar för att säkerställa att regionala och lokala elnät är robusta mot klimatförändringar och extrema väderhändelser.

I detta sammanhang kan även erinras om att myndigheten enligt förordning (2007:1118) med instruktion för Energimarknadsinspektionen ansvarar bl.a. för tillsynen, regelgivningen och tillståndsprövningen enligt ellagen. Myndigheten ska vidare samverka med Elsäkerhetsverket i frågor som rör leveranssäkerhet och överföringskvalitet i elnätet.

När det gäller leveranssäkerheten kan nämnas att Energimarknadsinspektionen i april 2009 presenterade en lägesrapport för leveranssäkerheten i elnäten (EI R2009:03). I rapporten konstateras att det finns stora skillnader mellan förhållandena i framför allt tätort och glesbygd. Samtidigt som leveranssäkerheten är förhållandevis hög i tätorterna med omkring 0,25 avbrott per kund och år har glesbygdsnäten ett betydligt sämre utfall med 1–2 avbrott per kund och år. Den sammanlagda längden på avbrotten varierar också kraftigt. En elkund i tätort drabbas varje år av sammanlagt 20–25

minuter avbrott per år medan en kund i glesbyggd drabbas av 100–400 minuter avbrott per år. Vidare konstateras i rapporten att elnätsföretagen betalade ut 49 miljoner kronor i avbrottsersättning under 2006 och 910 miljoner kronor under 2007. Under 2007, då många nät drabbades av stormen Per, varade runt 5 % av alla avbrott längre än tolv timmar.

I detta sammanhang kan även tydliggöras att det fr.o.m. den 1 januari 2006 (prop. 2005/06:27, bet. 2005/06:NU6) finns en skyldighet för nätföretag att betala ersättning till elanvändare vid långvariga oplanerade elavbrott (som inte orsakats av händelse av exceptionell karaktär). Vidare gäller fr.o.m. den 1 januari 2011 ett lagstadgat s.k. funktionskrav med innebörden att oplanerade avbrott i elöverföringen inte får överstiga tjugofyra timmar.

Skydd mot avstängning av el för samhällsviktig verksamhet

I november 2006 gav regeringen Energimarknadsinspektionen i uppdrag att dels utvärdera lagen (2004:875) om särskild förvaltning av vissa elektriska anläggningar och lämna förslag till hur lagen kan kompletteras, dels utreda behovet av ökat skydd för samhällsviktiga företagskunder mot avbrytande av överföring av el vid tvistig fordran. Uppdragets första del har resulterat i ny lagstiftning som syftar till att stärka möjligheterna att bedriva en effektiv tvångsförvaltning (prop. 2007/08:127, bet. 2007/08:NU12). Uppdragets andra del omfattade att överväga om elanvändare som bedriver verksamhet som är viktig för samhället bör ges ett skydd i lag mot avstängning av elleveranser i likhet med vad som i dag gäller för konsumenter och lämna förslag till åtgärder, även i det fall sådan samhällsviktig verksamhet är ansluten till ett s.k. icke-koncessionspliktigt elnät.

Energimarknadsinspektionen redovisade sina slutsatser och förslag i rapporten om skydd i lag mot avstängning av elleveranser för elanvändare som bedriver samhällsviktig verksamhet (juni 2007). I rapporten föreslås att det skydd som konsumenter i dag enligt 11 kap. ellagen har mot avbrytande av elöverföringen i anledning av försummelse av avtalsskyldigheter eller vid tvistiga fordringar utsträcks till att gälla samtliga elanvändare. Därigenom kommer även samhällsviktiga verksamheter i åtnjutande av ett grundskydd, anförs det. Ett skäl till varför inte skyddet föreslås gälla enbart samhällsviktig verksamhet är att det enligt Energimarknadsinspektionens uppfattning finns stora svårigheter att definiera och avgränsa vad som är samhällsviktig verksamhet. Det skulle även vara svårt att få en sådan definition och avgränsning hållbar över tiden. Därtill skulle ett system där olika regler gäller för olika elanvändare beroende på vilken verksamhet de bedriver bli komplicerat att hantera. När det gäller frågan om skyddet även ska omfatta samhällsviktiga verksamheter anslutna till icke-koncessionspliktiga nät gör Energimarknadsinspektionen bedömningen att det är olämpligt att reglera en enskild fråga som denna i ellagen samtidigt som i princip alla övriga delar av ellagstiftningen inte är tillämpliga på dem. Frågan

borde i stället inrymmas i en mer övergripande översyn av vilka förutsättningar som i framtiden ska gälla för icke-koncessionspliktiga nät. Enligt uppgift bereds rapporten, efter remissbehandling, inom Regeringskansliet.

När det gäller lagen om särskild förvaltning av vissa elektriska anläggningar, som nämnts i det föregående, kan erinras om de ändringar riksdagen beslutade om våren 2008 (prop. 2007/08:127, bet. 2007/08:NU12). Förändringarna innebär bl.a. att förvaltaren är skyldig att kontinuerligt pröva om förutsättningarna för en effektiv tvångsförvaltning föreligger. Därtill fick nätmyndigheten möjlighet att tillskjuta medel till förvaltningen som avser dels förvaltarens arvode, dels akuta upprustningsåtgärder.

Samredovisning av koncessionsområden

Enligt 3 kap. 3 § ellagen ska nätmyndigheten (Energimarknadsinspektionen) besluta att en nätkoncessionshavares samtliga områden som ligger geografiskt nära varandra ska redovisas samlat, om inte områdena sammantagna utgör en för nätverksamhet olämplig enhet. Den nuvarande regeln om samredovisning beslutades av riksdagen våren 2002 (prop. 2001/02:56, bet. 2001/02:NU9) för att främja en utjämning av nättarifferna mellan tätort och glesbygd. Beslutet innebar att den tidigare möjligheten att, efter ansökan hos nätmyndigheten, samredovisa koncessionsområden som ligger geografiskt nära varandra och sammantagna utgör en för nätverksamheten lämpligt område ersattes med en skyldighet att göra sådan samredovisning. Vid förändringar av samredovisade områden ska en enhetlig nättariff införas successivt under en tid av högst fem år. Skälet till den ändring av bestämmelsen som då genomfördes var att en utjämning av tarifferna mellan glesbygd och tätort inte uppnåtts i önskvärd utsträckning. Enligt 13 kap. 5 § ellagen får beslut av nätmyndigheten enligt 3 kap. 3 § överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Ett område som har en enhetlig nättariff kallas för tariffområde. I Sverige har antalet tariffområden, på grund av nätmyndighetens beslut, minskat från 259 stycken år 2002 när bestämmelsen infördes, till 183 stycken den 1 januari 2008, enligt Energimarknadsinspektionens rapport om utveckling av nättariffer den 1 januari 1997–1 januari 2008.

Villkor vid eldistribution

När det gäller villkoren vid eldistribution mellan olika bolag bör inledningsvis erinras om att nätverksamheten på elmarknaden regleras genom ellagen och att tillsynen över efterlevnaden av ellagens bestämmelser utövas av nätmyndigheten, dvs. Energimarknadsinspektionen. I ellagen stadgas bl.a. att den som har nätkoncession är skyldig att på skäliga villkor ansluta en elektrisk anläggning till en ledning eller ett ledningsnät (3 kap. 6 och 7 §§). Av nyssnämnda bestämmelser framgår även att tvister om koncessionshavarens skyldighet prövas av nätmyndigheten. Med elektrisk anläggning avses en anläggning för produktion, överföring eller användning av el (1 kap. 2 §). Vidare är den som har nätkoncession skyldig att på skäliga

villkor överföra el för annans räkning (3 kap. 9 §). Bestämmelser om nättariffer, dvs. avgifter och övriga villkor för överföring av el och för anslutning till en ledning eller ett ledningsnät, återfinns i 4 kap. ellagen. Vidare framgår av ellagen att den som har nätkoncession är skyldig att utföra mätning av mängden överförd el och dess fördelning över tiden (3 kap. 10 §). Hur mätningen i gränspunkter mellan olika nät ska mätas och rapporteras framgår närmare av förordningen (1999:716) om mätning, beräkning och rapportering av överförd el.

I detta sammanhang kan även påminnas om att det i propositionen om förhandsprövning av nättariffer (prop. 2008/09:141), vilken utskottet bereder under våren 2009 (bet. 2008/09:NU21), förslås ändringar i ellagen som innebär att det ska göras en förhandsprövning av tarifferna för överföring av el och anslutning till en ledning eller ett ledningsnät. Förhandsprövningen ska ske genom att de samlade intäkter som en nätkoncessionshavare högst får uppbära genom nättariffer under en tillsynsperiod, en intäktsram, fastställs i förväg. Förslaget inbegriper bl.a. att bestämmelserna om nättariffer för anslutning till en ledning eller ett ledningsnät ska tydliggöras så att det uttryckligen framgår att en sådan tariff ska utformas så att nätkoncessionshavarens skäligena kostnader för anslutningen täcks.

Förenklingar för småskaliga elproducenter

Vissa uppgifter rörande gällande regelverk för nätanslutning och avgifter

En innehavare av en småskalig elproduktionsanläggning, dvs. en anläggning som kan leverera en effekt om högst 1 500 kilowatt, är undantagen vissa nätavgifter. Enligt 4 kap. 10 § ellagen ska innehavaren endast betala den del av nätavgiften som motsvarar den årliga kostnaden för mätning, beräkning och rapportering på nätkoncessionshavarens nät.

Enligt 3 kap. 14 § ellagen ska kostnaden för en mätare med tillhörande insamlingsutrustning och för dess installation i inmatningspunkten hos en elproducent av nätkoncessionshavaren debiteras elproducenten. Detta gäller dock inte de elproducenter som avses i 4 kap. 10 §. I detta fall belastar kostnaden övriga nättariffer i området.

Vidare kan nämnas att innehavare av småskaliga produktionsanläggningar, i likhet med andra elproducenter, enligt 3 kap. 15 § har rätt till ersättning från den nätkoncessionshavare till vars ledningsnät anläggningen är ansluten. Ersättningen ska motsvara värdet av dels de minskade energiförluster som inmatningen medför i ledningsnätet, dels minskningen av koncessionshavarens avgifter till överliggande nät som blir möjlig genom att anläggningen är ansluten.

Nätanslutningsutredningen

I februari 2008 presenterade Nätanslutningsutredningen (särskild utredare: professor Lennart Söder) betänkandet Bättre kontakt via nätet – om anslutning av förnybar elproduktion (SOU 2008:13). Utredningen hade i upp-

drag att utvärdera om det nuvarande regelverket för förnybar elproduktion skapar hinder för en storskalig utveckling och utbyggnad av den förnybara elproduktionen. I betänkandet konstaterades att det existerar flera krav i den nuvarande lagstiftningen som utgör hinder och på så vis försvårar etablering av anläggningar för elproduktion från förnybara energikällor. Utredningen föreslog bl.a. följande.

- Ett undantag från kravet på nätkoncession för interna elnät inom anläggningar för elproduktion bör införas.
- Ett undantag från kravet på timvis mätning för små (max 63 ampere) produktionsanläggningar bör införas. För dessa anläggningar ska i stället en schablonmetod tillämpas vid mätning och rapportering.
- Nätmyndigheten bör ges möjlighet att införa lättnader avseende en linjekoncessionsinnehavares skyldigheter gällande bl.a. kravet på att upprätta risk- och sårbarhetsanalys rörande leveranssäkerheten i elnätet m.m.
- Möjligheterna att införa en ny typ av nätkoncession (koncession för enskild linje) bör analyseras vidare av Energinätsutredningen.
- Energimarknadsinspektionens koncessionsprövning av förnybara produktionsanläggningars elnät bör bara omfatta anläggningens och elnätsföretagets lämplighet om en annan instans redan prövat och godkänt dess lämplighet vad gäller de övriga kraven som uppställs i ellagen.
- Miljöprocessutredningen bör ges i uppdrag att analysera möjligheterna att samordna miljöprövningen och lokaliseringsfrågan för elledning och elproduktionsanläggning i syfte att förenkla tillståndsprocessen för nya elproduktionsanläggningar.

Nätanslutningsutredningens förslag om införande av undantag från kravet på nätkoncession för interna nät inom området för produktionsanläggningar har genomförts av regeringen i och med tillägg i förordningen (2007:215) om undantag från kravet på nätkoncession enligt ellagen. Undantaget trädde i kraft den 1 januari 2009.

Vidare har regeringen för avsikt att senare under 2009 återkomma med en proposition om bl.a. förenklingar för nätanslutningar för småskalig förnybar elproduktion. Enligt uppgift från Regeringskansliet kommer bl.a. Nätanslutningsutredningens förslag om undantag från kravet på timvis mätning för små elproducenter (63 ampere) att vara färdigbehandlat till dess. Av förslaget framgår bl.a. att en elanvändare som samtidigt är elproducent (med ett säkringsabonnemang om högst 63 ampere) ska ha möjlighet att enbart betrakta sig som elanvändare, och därmed enbart behöva betala en abonnemangsavgift (för uttag). Därtill kan i detta sammanhang erinras om att regeringen, som i det föregående nämnts, i den energipolitiska propositionen (prop. 2008/09:163 s. 44) gör bedömningen att det är av stor vikt att den inhemska produktionen av förnybar el kan öka i enlighet med uppställda mål. Förenklingar avseende nätanslutning av anläggningar för förny-

bar elproduktion behöver därför fortsatt genomföras. Förutsättningarna för utbyggnad av vindkraftsparker till havs bör studeras särskilt, bl.a. avseende reglerna för nätanslutning.

Energinätsutredningen

Energinätsutredningen (särskild utredare: direktör Sten Kjellman) har i betänkandet om nya nät för förnybar el (SOU 2009:2), som presenterades i januari 2009, bl.a. föreslagit att en ny typ av nätkoncession, nätkoncession för produktionsområde, införs för ledningar inom en elproduktionsanläggning för förnybar el. En sådan koncession ska avse ett nät som förbinder två eller flera elektriska anläggningar för produktion, vilka utgör en funktionell enhet. Vidare har föreslagits att det ska få göras undantag från kraven på nätföretagens rapportering för koncessionshavare för linje eller produktionsområde vars ledningar endast eller i huvudsak matar in el från anläggningar för produktion av förnybar el. Undantagen gäller kraven på årlig redovisning av nätverksamheten, skyldighet att upprätta risk- och sårbarhetsanalyser avseende leveranssäkerhet i elnätet, åtgärdsplan för hur leveranssäkerheten i nätet ska förbättras, informationsskyldighet till elanvändare om leveranssäkerhet m.m., skyldighet att rapportera elavbrott till nätmyndigheten och krav på upprättande av övervakningsplan. Utredningen har även föreslagit att en samlad mätning i viss omfattning ska kunna ske av inmatning av el från flera anläggningar för elproduktion. Exempelvis bör samlad mätning av inmatning från flera produktionsanläggningar till ledningsnätet i en vindkraftspark kunna anses som rationellt och lämpligt.

Myndighetsuppdrag

Energimyndigheten redovisade i december 2008 ett regeringsuppdrag rörande regelförenklingar för vindkraft. Uppdraget omfattade att analysera gällande regelverk och komma med förslag till förändringar i syfte att skapa förbättrade förutsättningar för en omfattande vindkraftsutbyggnad. Energimyndigheten har lämnat ett antal förslag som myndigheten bedömer skulle underlätta en utbyggnad av vindkraften. Några av dessa förslag berör nätanslutningar. Myndigheten föreslog bl.a. att det bör tillföras resurser för möjligheter till regelförenklingar särskilt avseende mindre etableringar. Det bör även ske förändringar som underlättar för mindre anläggningar att ansluta sig till nät och bl.a. ha mätare som kan avläsa såväl in- som utlevererad el för att underlätta för försäljning av överskott av producerad el. Vidare förordades resurser för utredning och analys av möjligheter att förenkla regelverket för utbyggnad av elnät i syfte att möjliggöra för en storskalig vindkraftsutbyggnad. Energimyndigheten framhöll även att behovet av reglerkapacitet samt vilka miljökonsekvenser som blir följderna på sikt bör utredas. Regeringen bör ge Svenska kraftnät i uppdrag att utreda detta. Därtill behöver olika aktörers roller ses över när det gäller vem som ska stå för utbyggnaden.

Energimarknadsinspektionen har i regleringsbrev för 2009 fått i uppdrag att presentera en analys av behovet av författningsändringar till följd av reglerna om nättillträde i EU:s direktiv om användningen av förnybar energi och föreslå eventuella författningsändringar. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet enligt den tidsplan som Regeringskansliet upprättar. Vidare har myndigheten fått ett uppdrag rörande mätning av mindre anläggningar. I 3 kap. 10 § ellagen anges nätföretagens skyldigheter avseende mätning av överförd el. Bestämmelsen gäller även mycket små anläggningar såsom parkeringsmätare och enstaka gatlampor. Energimarknadsinspektionen ska utreda om det finns möjlighet att minska den administrativa bördan och kostnader för nätföretagen för överföring av el genom att undanta mindre anläggningar från kravet på sådan mätning. Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet under 2009.

Branschrekommendationer för anslutning av mindre elproduktionsanläggningar till elnätet

Svensk Energis branschrekommendationer rörande anslutning av mindre elproduktionsanläggningar till elnätet togs fram i slutet av 1990-talet och används vid den tekniska utformningen av nya anläggningar. En uppdatering av dokumentet gjordes 2002. Rekommendationerna är i första hand avsedda att vara ett hjälpmedel för nätägare vid förfrågan om anslutning av vindkraftverk. Dessutom redovisas en kravspecifikation över de skydd som krävs för att elnätet ska ha ett fullgott skydd vid fel i produktionskällan. Rekommendationerna är tillämpbara på samtliga typer av aggregat även om de flesta berör vindkraftverk och deras anslutning till elnätet. Också rekommendationer för anslutning av solcellsanläggningar till elnätet finns beskrivna.

Utskottets ställningstagande

Med anledning av de här aktuella motionsyrkandena rörande olika elmarknadsfrågor vill utskottet anföra följande.

Motionerna 2008/09:N277 (s), 2008/09:N241 (m) och 2008/09:N292 (kd) behandlar samtliga förenklingar för anslutning eller produktion av småskalig förnybar el. Utskottet vill inledningsvis framhålla att det delar den grundläggande uppfattningen i motionerna om att det är angeläget att underlätta för småskaliga producenter av förnybar el att ansluta sig till elnätet och kunna sälja sin el. Frågan om anslutning av förnybar elproduktion till elnätet har utretts av Nätanslutningsutredningen, vars förslag nu bereds inom Regeringskansliet. Regeringen har för avsikt att senare under 2009 presentera förslag på området. Mot denna bakgrund kan ett riksdagsuttalande i frågan besparas. Vidare avstyrks – med samma motivering – motion 2008/09:N219 (m), vari förslag framlagts i syfte att möjliggöra för grannar att kostnadsfritt dela på elen från ett s.k. gårdsverk. Även i detta fall bör den pågående beredningen avvaktas.

Beträffande vad som anförs i motion 2008/09:N258 (m) om behovet av att se över villkoren för anslutning mellan olika nätföretag vill utskottet erinra om att nätverksamheten på elmarknaden regleras genom ellagen och att tillsynen över efterlevnaden av ellagens bestämmelser utövas av Energimarknadsinspektionen.

Rörande motion 2008/09:Fö289 (mp) med förslag om att förtydliga Energimarknadsinspektionens ansvar beträffande elnäten för att tåla klimatförändringar och extrema väderhändelser har utskottet noterat det arbete som bedrivs. Bland annat har Energimyndigheten, mot bakgrund av de förslag som Klimat- och sårbarhetsutredningen lämnade, erhållit uppdrag inom området. Därtill har utskottet observerat de bedömningar som görs i den klimatpolitiska propositionen (prop. 2008/09:162) om behovet av att stärka arbetet med anpassning till ett förändrat klimat i Sverige. Utskottet anser, mot denna bakgrund, att motionen inte bör föranleda någon åtgärd från riksdagens sida.

Vidare ser utskottet motion 2008/09:N427 (v), med bl.a. krav om ett förstärkt skydd för elkunder som bedriver samhällsviktig verksamhet, som delvis tillgodosedd genom den inom Regeringskansliet pågående beredningen av det förslag som Energimarknadsinspektionen lämnat rörande ökat skydd för samhällsviktiga verksamheter mot avbrytande av överföring av el vid tvistig fordran. Utskottet anser att regeringens beredning av frågan bör inväntas och att ett tillkännagivande i frågan därför kan anstå.

När det gäller motion 2008/09:N259 (m), som rör behovet av att byta ut luftledningar mot markbunden kabel, vill utskottet tydliggöra sin uppfattning att det inte är riksdagens uppgift att ta ställning till valet av kraftledningsteknik. Riksdagens uppgift i detta avseende är i första hand att ge uttryck för samhällets krav på en säker elöverföring och kvaliteten på den el som överförs. Sådana krav finns fastställda i ellagen. Utskottet ser inget skäl för riksdagen att anmoda regeringen att utreda möjligheten att byta ut luftledningar mot markbunden kabel i enlighet med vad som föreslås i nyssnämnda motion.

De branschrekommendationer för anslutning av mindre produktionsanläggningar till elnätet som berörs i motion 2008/09:N220 (m) är i första hand avsedda att vara ett hjälpmedel för elnätsägare vid förfrågan om anslutning av vindkraftverk. Utskottet vill i detta sammanhang erinra om att det finns möjlighet i de fall en elproducent inte är nöjd med de villkor som nätägaren erbjuder att begära prövning av vissa av villkoren. Nätmyndigheten, dvs. Energimarknadsinspektionen, prövar bl.a. tvister gällande villkor för anslutning till en ledning eller ett ledningsnät (3 kap. 6 och 7 §§ ellagen) och kostnaden för mätare hos en elproducent (3 kap. 14 § ellagen).

Därtill bör förslaget i motion 2008/09:N216 (m) om att införa samråd vid beslut om samredovisning av koncessionsområde enligt 3 kap. 3 § ellagen avslås av riksdagen. Enligt ellagen är samredovisning obligatorisk om lagens bestämmelser är uppfyllda, varför ett samrådsförförande i detta avse-

ende endast skulle ha ringa eller ingen betydelse. I sammanhanget bör samtidigt framhållas att det inte finns något som hindrar Energimarknadsinspektionen att begära in synpunkter från större aktörer på marknaden som på något sätt berörs av beslutet.

Med hänvisning till det anförda avstyrks samtliga i detta avsnitt behandlade motioner.

Elmarknadsfrågor – förenklad beredning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om olika elmarknadsfrågor som tar upp samma eller i huvudsak samma frågor som riksdagen har behandlat tidigare under valperioden.

Jämför särskilda yttrandena 2 (s), 3 (v) och 4 (mp).

Utskottets ställningstagande

De motionsyrkanden som tas upp i bilaga 2 rör samma eller i huvudsak samma frågor som utskottet behandlat tidigare under valperioden. Under riksmötet 2007/08 har detta gjorts i betänkande 2007/08:NU12, och riksdagen har avslagit motionsyrkandena i enlighet med utskottets förslag. Utskottet ser ingen anledning att göra någon annan bedömning av de frågor som nu är föremål för behandling. Motionsyrkandena avstyrks således.

Reservation

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservation. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

Elmarknadspolitikens inriktning, punkt 1 (s, v, mp)

av Tomas Eneroth (s), Carina Adolfsson Elgestam (s), Alf Eriksson (s), Krister Örnfjäder (s), Karin Åström (s), Kent Persson (v), Per Bolund (mp) och Renée Jeryd (s).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2008/09:N15 yrkandena 10, 20–22 och 31 samt 2008/09:N430 yrkandena 9–12 och avslår motion 2008/09:N390.

Ställningstagande

Utgångspunkten för vår syn på elmarknadspolitikens inriktning bottnar i vår gemensamma uppfattning om hur energipolitiken bäst ska utformas för att bidra till att uppnå högt ställda klimatmål, trygga sysselsättningen och skapa nya arbetstillfällen i Sverige samt säkerställa en god tillgång till el med konkurrenskraftiga priser. Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet har gemensamt i motion 2008/09:N15 framlagt ett antal förslag med detta syfte. Vår uppfattning i dessa frågor framgår även av de gemensamma reservationer vi ställt oss bakom i utskottets betänkande om riktlinjer för energipolitiken (bet. 2008/09:NU25).

I detta sammanhang avgränsar vi oss till att redogöra för vår syn på hur elmarknadspolitikerna bör utformas.

Vi förordar en politik som tryggar den svenska tillgången till el och upprätthåller effekten i energisystemet samtidigt som energisystemet ställs om till att bli långsiktigt hållbart. En snabb utbyggnad av den förnybara energin och en kraftfull satsning på energieffektivisering är de främsta verktygen för att uppnå en långsiktigt hållbar energiförsörjning i Sverige. Med en rask expansion av förnybar energi och satsningar på effektivare elanvändning i linje med vad som föreslagits i tidigare nämnda motion kommer Sverige inom överskådlig framtid att ha ett betydande elöverskott och därigenom således vara nettoexportör av el. Detta är till fördel för såväl klimatet som industrins konkurrenskraft, bl.a. genom att det kan ge mins-

kade utsläpp av växthusgaser i andra länder och en ökad försörjningstrygghet i Sverige. Den svenska industrins tillgång till el kommer således att vara trygg och säker, och effekten i energisystemet kan bibehållas.

För att möjliggöra en fortsatt utbyggnad av förnybar elenergi i linje med vad vi förordar måste överföringskapaciteten stärkas, inte minst mellan landets norra och södra delar. Utbyggnaden av elnätet bör således ske med fokus på att underlätta för introduktionen av förnybar elproduktion. Som framhålls i motion 2008/09:N15 (s, v, mp) är det även viktigt att reglerna för nätanslutning av förnybar el klarläggs. Vi förordar därför, i linje med vad som anförs i nyssnämnda motion, att reglerna för nätanslutning av förnybar el utvärderas. Vidare bör de investeringar som görs för att förbättra överföringssystemet i första hand inriktas på att den nordiska elmarknaden ska fungera bättre. Vi bejakar dock en ökad sammankoppling med energisystemet i de baltiska länderna Estland, Lettland och Litauen.

På sikt är en gemensam europeisk elmarknad att eftersträva. En sådan gemensam elmarknad förutsätter emellertid att varje enskilt land även tar ansvar för att investera i förnybar elproduktion och energieffektiviseringar samt att ytterligare åtgärder vidtas för att skapa en fungerande konkurrens och fungerande regionala marknader. En sammanbindning av illa fungerande marknader skulle dessvärre bara leda till höjda elpriser, vilket skulle missgynna såväl hushåll som företag i Sverige.

Vidare anser vi att det finns en rad åtgärder som behöver vidtas för att förbättra konkurrensen på elmarknaden. Den svenska elmarknaden präglas i alltför stor utsträckning av oligopol med ett fåtal stora aktörer, som dessutom i flera fall samäger viktiga produktionsanläggningar. En utbyggnad av produktionsanläggningar för förnybar energi i enlighet med vad vi förordar öppnar dock upp för fler aktörer på marknaden, vilket kan leda till ökad konkurrens och bättre prisbildning. Därtill vill vi underlätta för nya aktörer att komma in på elmarknaden genom en effektiv och tydlig tillståndsprocess. Statsmakterna bör även på olika sätt uppmuntra ett decentraliserat och småskaligt ägande av produktionsanläggningar, exempelvis genom ny integrerad mikroteknik för förnybar el i bostadsmiljö. I de åtgärder vi vill genomföra inbegrips även att begränsa samägandet inom kärnkraften och åtgärda de konkurrensproblem som finns beträffande vattenkraften. Vi förordar också genomförandet av en studie för att se över förutsättningarna för att utveckla råkraftsmarknaden mot en marknad för s.k. baslast och en marknad för s.k. toppkraft. Även övervakningen av elmarknaden behöver skärpas, bl.a. genom bättre samarbete över landgränserna och genom bättre dialog mellan ansvariga myndigheter. Möjligheten för elbolagen att teckna dyra tillsvidareavtal som är svåra för elkunderna att omförhandla eller gå ur bör ses över och möjligen begränsas genom lagstiftning.

Enligt vår mening finns det också skäl att ytterligare stärka konsumenternas ställning på elmarknaden. Som anges i motion 2008/09:N430 (s) skulle inrättandet av en elkundsombudsman vara en möjlighet för att åstad-

komma detta. Därigenom skulle elkunderna få ett effektivt och oberoende ombud som kan företräda dessa med råd och, om behov finns, vid tvister. Vi anser därför att regeringen i lämpligt sammanhang bör se till att utreda frågan rörande om och hur en elkundsombudsman skulle kunna inrättas för att därefter återkomma med ett förslag till riksdagen.

Riksdagen bör enligt vår uppfattning genom ett uttalande tydliggöra för regeringen vilken inriktning politiken bör ha när det gäller elmarknaden. I detta inbegrips även att regeringen bör vidta åtgärder i enlighet med vad som här förordas för att därigenom förbättra elmarknadens funktion. Därmed tillstyrks motion 2008/09:N15 (s, v, mp) i här aktuella delar. Det sagda ligger även i linje med vad som anförs i motion 2008/09:N430 (s) i här behandlade delar, och dessa yrkanden kan med det anförda anses tillgodosedda. Vi ser emellertid inget skäl för riksdagen att i nuläget begära en utvärdering av konsekvenserna av elmarknadens omreglering i enlighet med vad som förordas i motion 2008/09:N390 (s).

Med hänvisning till det anförda tillstyrks motionerna 2008/09:N15 (s, v, mp) och 2008/09:N430 (s) i här aktuella delar. Motion 2008/09:N390 (s) avstyrks.

Särskilda yttranden

1. Vissa övriga elmarknadsfrågor, punkt 2 (s, v, mp)

Tomas Eneroth (s), Carina Adolfsson Elgestam (s), Alf Eriksson (s), Krister Örnfjäder (s), Karin Åström (s), Kent Persson (v), Per Bolund (mp) och Renée Jeryd (s) anför:

Utskottet har i det föregående avstyrkt ett antal motioner rörande vissa övriga elmarknadsfrågor, vilket även vi står bakom. Vi vill dock här tydliggöra vår uppfattning ytterligare när det gäller två av de nu aktuella frågorna.

Motion 2008/09:N427 (v), vari det har framlagts förslag som rör skydd för avstängning av elleveranser för elanvändare som bedriver samhällsviktig verksamhet inklusive frågan om icke-koncessionspliktiga elnät, har i det föregående avstyrks av utskottet med hänvisning till att frågan har utretts av Energimarknadsinspektionen och att myndighetens förslag för närvarande bereds inom Regeringskansliet. Det bör emellertid uppmärksammas att det förslag som myndigheten lämnat till regeringen inte löser frågan om hur icke-koncessionspliktiga nät ska hanteras i detta avseende. I stället har myndigheten förordat att denna fråga ses över i annat lämpligt sammanhang. Vi förutsätter att regeringen tillser att även frågan om hur icke-koncessionspliktiga nät ska hanteras i detta avseende ses över i enlighet med vad Energimarknadsinspektionen förordat. Vidare kan erinras om att myndigheten överlämnade sitt förslag i juni 2007, dvs. för snart två år sedan. Det kan därför även vara påkallat att här framhålla vikten av en skyndsamt beredning av frågan.

Beträffande motion 2008/09:Fö289 (mp) med förslag om att förtydliga Energimarknadsinspektionens ansvar beträffande elnäten för att tåla klimatförändringar och extrema väderhändelser har utskottet noterat det arbete som bedrivs. Vi vill i detta sammanhang tydliggöra att Klimat- och sårbarhetsutredningen i sitt slutbetänkande föreslog dels att Energimyndigheten skulle få i uppdrag att, efter samråd med Svenska kraftnät, analysera energisektorns sårbarhet för framtida extrema väderhändelser som stormar, översvämningar, ras och skred och föreslå åtgärder, dels att Energimarknadsinspektionen skulle få ett förtydligt ansvar för att säkerställa att regionala och lokala elnät är robusta mot klimatförändringar och extrema väderhändelser. Som tidigare redovisats har regeringen tillmötesgått förslagen såtillvida att Energimyndigheten har erhållit uppdrag i enlighet med vad utredningen föreslog. Vi förutsätter att regeringen även i den del som rör Energimarknadsinspektionen beaktar utredningens förslag.

2. Elmarknadsfrågor – förenklad beredning, punkt 3 (s)

Tomas Eneroth (s), Carina Adolfsson Elgestam (s), Alf Eriksson (s),
Kristen Örnfjäder (s), Karin Åström (s) och Renée Jeryd (s) anför:

Utskottet har genom förenklad motionsberedning avstyrkt de motionsyrkanden som finns upptagna i bilaga 2. I berörda frågor hänvisar vi till tidigare ställningstaganden av företrädare för Socialdemokraterna i betänkande 2007/08:NU12. Vi vidhåller de synpunkter som framförts i det sammanhanget men avstår från att i förekommande fall på nytt ge uttryck för avvikande uppfattningar i en reservation.

3. Elmarknadsfrågor – förenklad beredning, punkt 3 (v)

Kent Persson (v) anför:

Utskottet har genom förenklad motionsberedning avstyrkt de motionsyrkanden som finns upptagna i bilaga 2. I berörda frågor hänvisar jag till tidigare ställningstaganden av företrädaren för Vänsterpartiet i betänkande 2007/08:NU12. Jag vidhåller de synpunkter som framförts i det sammanhanget men avstår från att i förekommande fall på nytt ge uttryck för avvikande uppfattningar i en reservation.

4. Elmarknadsfrågor – förenklad beredning, punkt 3 (mp)

Per Bolund (mp) anför:

Utskottet har genom förenklad motionsberedning avstyrkt de motionsyrkanden som finns upptagna i bilaga 2. I berörda frågor hänvisar jag till tidigare ställningstaganden av företrädaren för Miljöpartiet i betänkande 2007/08:NU12. Jag vidhåller de synpunkter som framförts i det sammanhanget men avstår från att i förekommande fall på nytt ge uttryck för avvikande uppfattningar i en reservation.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Motioner väckta med anledning av proposition 2008/09:163

2008/09:N15 av Mona Sahlin m.fl. (s, v, mp):

10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om reglerna för nätanslutning av förnybar el (7.2.3).
20. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en internationell elmarknad och utlandsförbindelser (7.4.1).
21. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om överföringskapacitet och utbyggnad av elnätet (7.4.2).
22. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om konkurrens på elmarknaderna (7.4.2).
31. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om fungerande energimarknader med konkurrenskraftiga priser (10.2.1).

2008/09:N18 av Christer Engelhardt (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att anlägga en ny dubbelriktad elkabel för kraftöverföring mellan Gotland och fastlandet.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2008

2008/09:Fö289 av Karin Svensson Smith m.fl. (mp):

29. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör ge Energimarknadsinspektionen ett förtydligt ansvar för att säkerställa att regionala och lokala elnät är robusta mot klimatförändringar och extrema väderhändelser.

2008/09:N211 av Lars Tysklind och Cecilia Wigström i Göteborg (båda fp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att verka för en övergång till timavläsning för samtliga elkunder i småhus.

2008/09:N216 av Malin Löfsjögård (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om krav på samråd om elnätsavgifter.

2008/09:N219 av Staffan Appelros (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att ändra ellagen för att möjliggöra för grannar på samma lågspänningsnät att dela på en gemensam elproduktionsanläggning via elnätet.

2008/09:N220 av Staffan Appelros (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att möjligheten att med regelverk försvåra och förhindra privat elproduktion bör tas bort.

2008/09:N225 av Lars Elinderson (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en förändring av ellagen.

2008/09:N241 av Jan Ericson (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regelverket kring lokalt småskaligt producerad el bör ses över för att gynna lokal energiproduktion.

2008/09:N258 av Sten Bergheden (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av eldistributionen mellan bolagen såväl som dess avgifter så att inte detta hämmar konkurrensen.

2008/09:N259 av Sten Bergheden (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda möjligheten att byta ut luftledningar mot markkabel för att öka tillgången på åkermark och skogsmark och minska riskerna vid nya naturkatastrofer.

2008/09:N277 av Fredrik Olovsson (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om förenklingar för nettomätning, nettodebitering och undantag från timvis mätning för små elproducenter.

2008/09:N292 av Sven Gunnar Persson (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att möjliggöra för enskilda fastighetsägare att sälja överskottsel till elnätet.

2008/09:N309 av Hans Backman (fp):

Riksdagen begär att regeringen lägger fram förslag till ändring av ellagens mätförordning om mätning, beräkning och rapportering av överförd el så att kravet på månadsvis avläsning ersätts med krav på timvis avläsning.

2008/09:N390 av Ann-Christin Ahlberg m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en utvärdering av konsekvenserna av elmarknadens avreglering.

2008/09:N402 av Anders Åkesson och Roger Tiefensee (båda c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att via ökad överföringskapacitet möjliggöra en kraftfull utbyggnad av elproduktion på Gotland.

2008/09:N427 av Kent Persson m.fl. (v):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen återkommer med förslag till riksdagen på hur icke koncessionspliktiga nät ska omfattas av lagen som syftar till en effektivare tvångsförvaltning.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen återkommer till riksdagen med ett förtydligande av vad som avses med samhällsviktig verksamhet.

2008/09:N430 av Tomas Eneroth m.fl. (s):

9. Riksdagen begär att regeringen återkommer till riksdagen med förslag till åtgärder för att stärka elöverföringskapaciteten.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om åtgärder för att öka konkurrensen på elmarknaden.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om inrättandet av en elombudsman.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utbyggnad av överföringskapacitet ska koncentreras till den nordiska elmarknaden.

2008/09:N442 av Gunnar Axén (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en differentierad avbrottsersättning.

BILAGA 2

Motionsyrkanden som avstyrks av utskottet i förslagspunkt 3

Motion	Motionärer	Yrkanden
3. Elmarknadsfrågor – förenklad beredning		
2008/09:N18	Christer Engelhardt (s)	
2008/09:N211	Lars Tysklind och Cecilia Wigström i Göteborg (båda fp)	
2008/09:N225	Lars Elinderson (m)	
2008/09:N309	Hans Backman (fp)	
2008/09:N402	Anders Åkesson och Roger Tiefensee (båda c)	
2008/09:N442	Gunnar Axén (m)	